

Institutionen för skoglig resurshushållning

Sören Wulff

2016-08-27

INSTRUKTION

NRS

GRANBARKBORREANGREPP VINDFÄLLEN

ÅR 2016

Institutionen för skoglig
resurshushållning är
Miljöcertifierad enligt ISO
14001

Postadress

901 83 Umeå

E-post

Soren.Wulff@slu.se

Besöksadress

Skogsmarksgränd

Webb

www.slu.se/skogsskadeovervakningen

Tel.

090-786 83 52

INLEDNING

En övervakning av skogsskador sker inom Riksskogtaxeringen (RT) genom objektiva inventeringar. RT har under lång tid samlat in data rörande skador. Även om det i RT sker en kontinuerlig uppföljning av de viktigaste skadesymptomen saknas ofta möjligheten att på ett lämpligt sätt följa upp regionala skadeutbrott. Anledningen till det beror på inventeringens design såsom stickprovets storlek och en lång fältsäsong. En inventering utförd inom aktuell lämplig tidpunkt och inom ett begränsat område förbättrar avsevärt möjligheterna att presentera betydelsefull information kring aktuella skadegörare. Därför introducerades projektet Nationell Riktad Skogskadeinventering (NRS) för en effektivare övervakning av skador på skog med en ökad precision av skattningar. Målet för NRS varierar beroende på vilka skador som för tillfället är mest relevanta och för vilka det finns uttalade behov av information. Inventering ska vara åtgärdsorienterad. Tidigare utförda inventeringar är angrepp av törskatesvamp på tallungskog i Norra Norrland (2007, 2008 och 2012), angrepp granbarkborre i Götaland (2006 och 2007), askskottsjukan i Götaland (2009 och 2010) samt barkborreangrepp på gran i Västernorrlands län (2011, 2012, 2013, 2014 och 2015). I årets NRS genomförs en inventering av barkborreangrepp och vindfällerna i Västernorrlands län samt i Ragunda, Bräcke och Östersund i Jämtlands län. Det som en uppföljning av höststormarna 2013. Ett urval av RT permanenta provtytor återbesöks under tiden 30 augusti till 2 oktober.

1. PROVYTAN

Inventeringen utförs på ett urval av RT permanenta provytor. Aktuell provyta har *25 m radie*. Utför inventeringen endast i aktuellt bestånd (bestånd som är beskrivet i ytlistan).

4.2 Identifiering av provytan

DATUM Inventeringsdatum
Registreras som årtal - månad - dag , exv 150901

PROVYTA Identitet yta NRS
enligt lista över provytor NRS 2015

[AR Inventeringsår RT]
Se traktlistan eller traktkarta

[TRAKT Inventeringstrakt]
Se traktlistan eller traktkarta

[YTA Inventeringspåslag]
Påslag för provytan. Se traktlistan eller traktkarta

INVEN

Är provytan inventerad?

- 1 Ja
- 2 Nej – provytan inte återfunnen
- 3 Nej – skogsmark, en verklig förändring har skett
- 4 Nej – hela ytan avverkad (slutavverkning)
- 5 Nej – annat skäl (ge en notis)
- 6 Nej – inga granar kvar på ytan
- 7 Ja – men endast restbestånd kvar
- 8 Ja – med ny (säsong 0 – 2) beståndskant inom 25 m

ANDEL

Andel av provytan

Andel av provytan (25 m radie) som tillhör aktuellt bestånd, där bedömning av barkborreangrepp och vindfällan är gjord. För redan angiven delning som berör 10 m ytan ange 100 %, ange däremot en aktuell andel där beståndsgränser ”delningar” finns utanför 10m radien men inom 25m. Uppskatta andel i % av hel yta.

1 - 100 %

GRAND

Andel gran

Anges endast då en uppenbar förändring skett jämfört med gran andelen angiven i ytlistan.

Om inga vindfällan, angripna granar eller stubbar från avverkade angripna träd eller vindfällan finns på ytan ange endast datum, identitet, inventerad, andel och andel gran.

Ange avstånd till kant och ålder av kant.

KANT Avstånd till beståndskant

Avståndet från centrum till närmaste lucka eller kant mot lägre bestånd.
Luckdiameter större än beståndsmedelhöjden, dock minst 15 m.

00	Träd i yttersta beståndskanten samt fröträäd
05	Avstånd < 5.0 m
10	Avstånd 5.1 - 10.0 m
15	Avstånd 10.1 - 15.0 m
20	Avstånd 15.1 - 20.0 m
25	Avstånd 20.1 - 25.0 m
26	Avstånd större än 25.0 m

KANTÅLDER Tidpunkt då beståndskant uppkom

Om kant finns inom 25 m från ytcentrum ange när beståndskant, såsom öppning, lucka eller kant mot lägre bestånd uppkommit.

00	Innevarande säsong
01	Säsong 1
02	Säsong 2
05	Säsong 3 - 5
10	Äldre än 5

Om angrepp eller vindfällan finns:

Ange antal angripna träd samt antal vindfällan

FREK10 Andel barkborreangripna träd inom 10m ytan

Andelen av medhärskande, härskande överståndare granar inom 10 m ytan som är angripna. **Avser färska angrepp!**

FREK25 Andel barkborreangripna träd inom 25m ytan

Andelen av medhärskande, härskande överståndare granar inom 25 m ytan som är angripna. **Avser färska angrepp!**

VINDFÄLLEN Antal vindfällan

Räkna antal vindfällan av gran. Ange antal färska (säsong 0 och 1), råa samt äldre vindfällan. Bedömning av säsong och nedbrytningsgrad (inkl rå) enligt Rikskogstaxeringens instruktion.

VINDFÄLLE SÄS 0 0 -

VINDFÄLLE SÄS 1 0 -

VINDFÄLLE ÄLDRE 0 -

VINDFÄLLE RÅ 0 -

ANGREPP Antal barkborreangripna träd

Sök stående döda träd samt vindfällena med arttypiska angrepp. Angripna träd kan fortfarande ha en levande grön krona. Barkborreangrepp kan avslöjas genom kådflöden borrhålor och att hackspettar sökt efter insekter. Angrepp förekommer även lite högre upp längs stammen. Oftast finns angripna träd (döda) eller vindfällena i närhet av angrepp gjorda under flera säsonger.

Alla angrepp av granbarkborre och dubbelögad bastborre ska medräknas. Förväxlingsrisk finns med sextandad barkborre och andra barkborrar, men deras angrepp är i allmänhet oftare på klenare träd (<10 cm) eller i toppdelen (<10 cm) av grövre träd.

Om angrepp finns:

Mät diameter på samtliga angripna träd (inkludera mot centrum), vindfällena och stubbar från avverkad angripna träd.

Ange på **Trädblankett** (ALLA ANGREPP ÄVEN ÄLDRE):

Inom10 (0/1), **Död** (1/0), **Position** (Stående eller Stubbe),
Diameter (mm), **Barkborreart** (GBB eller DOB eller GBBDOB),
Säsong (enligt RT 0,1,2,2+,3+), **Kant** (0 – 25 m)

Om ytan är kalavverkad ange om träden varit angripna och ange säsong. Ange det under Övriga obs.

Om ytan är sanitetetsgallrad mät in stubbdiameter och ange säsong.

INOM 10 Trädet inom 10m ytan

- 0 Nej
- 1 Ja

DÖD Trädet dött eller levande

- 1 Dött träd
- 2 Levande träd

POSITION Stående, vindfälle eller stubbe

- 1 Stående
- 2 Stubbe

DIAMETER mm

Mätt i brh på stående träd. Mätt på lågkant på stubbe.

BARKBORREART

GBB Granbarkborre

DOB Dubbelögad bastborre

GBBDOB Angrepp av bägge arterna

SÄSONG

Bedömd enligt Riksskogstaxeringen instruktion

- 0 Innevarande
- 1 Säsong 1
- 2 Säsong 2
- 3 Säsong 2+ (två eller äldre)
- 4 Säsong 3+ (tre eller äldre)

KANT

Avstånd till beståndskant

Avståndet från angripna träd till närmaste lucka eller kant mot lägre bestånd registreras.

00	Träd i yttersta beståndskanten samt fröträd
05	Avstånd < 5.0 m
10	Avstånd 5.1 - 10.0 m
15	Avstånd 10.1 - 15.0 m
20	Avstånd 15.1 - 20.0 m
25	Avstånd 20.1 - 25.0 m
26	Avstånd större än 25.0 m

ÖVRIG OBS

Tilläggsinformation

Om råa vindfällen finns:

Mät diameter på samtliga av dessa vindfällen. Gäller också vindfällen med färska (säsong 0) angrepp även om dessa vindfällen inte är råa. Vindfällets rot del (vuxit) ska finnas inom provytan (25 m radie). Diameter mäts i brösthöjd, om vindfället inte är fullängd (> 90 % av ursprungliga stammen) ange längd och toppdiameter.

Ange på ***vindfällblankett***:

Inom10 (0/1), **Avgångssäsong** (enligt RT 0,1,2,2+), **Diameter** (mm), **Fullängd** (0/1), **Längd** (cm), **Toppdiameter** (mm), **Angrepp** (0/1), **Barkborreart** (GBB eller DOB eller GBBDOB).

INOM 10 Vindfället inom 10m ytan

- 0 Nej
- 1 Ja

AVGÅNGSSÄSONG 0, 1, 2 eller 3(äldre)

Bedömd enligt Riksskogstaxeringen instruktion

- 0 Innevarande
- 1 Säsong 1
- 2 Säsong 2
- 3 Säsong 2+ (två eller äldre)

DIAMETER Brösthöjdsdiameter i mm

ROTDEL 1 = ja; 0 = Nej

FULLÄNGD 1 = Ja; 0 = Nej

Om inte rotdel och fullängd ange även längd och toppdia

LÄNGD cm

TOPPDIA Toppdiameter i mm

ANGREPP Färska angrepp finns

0 Nej

1 Ja

Om färska angrepp finns

BARKBORREART

GBB Granbarkborre

DOB Dubbelögad bastborre

GBBDOB Angrepp av bägge arterna

ÖVRIG OBS

Tilläggsinformation

5. ÖVRIGT

GPS positioner finns angivna på traktkartan.

Datasamlare : ett enkelt program finns (såsom ett excelark).
Knappa in data och spara fil med identiteter (ÅrTraktPåslag)
kopiera sedan till Pc. Ny yta nytt ark.